

SPOORZONE ZWOLLE

Ontwikkelpun Spoorzone Zwolle naar een
Innovatiedistrict voor Regio Zwolle
maart 2021

Samenvatting	3
Spoorzone Zwolle	4
Inleiding	6
1. Innovatiedistrict Regio Zwolle	8
2. Randvoorwaarden voor succes	14
3. Aan de slag	16
Missie ECO-team	17
3.1 Samenwerking	18
3.2 Organisatie ECO-team	19
Organisatie Kernteam	19
Organisatie Uitvoeringsteam	19
Governance	20
3.3 Instrumenten	23
3.4 Activiteiten	23
Organisatieontwikkeling	23
Branding	23
Placemaking	24
Economie	24
Creatieve industrie	24
Maakindustrie	24
Klimaatadaptatie & Smart Sustainable Living	27
SPECIAL: Startup en Scaleup Ecosysteem	28
Cultuur	28
Onderwijs en Onderzoek	28
3.5 Mijlpalen 2021	29
4. Investeringsen	30

SAMENVATTING

De Spoorzone in Zwolle is de plek waar innovatie en talentontwikkeling in Regio Zwolle samenkomt. De komende jaren wordt deze plek getransformeerd van ‘de andere kant’ van het station naar een onderdeel van het stadscentrum én spillocatie voor Regio Zwolle.

De Spoorzone wordt de innovatieve, culture en kennis hotspot van Regio Zwolle en ver daarbuiten. Een plek waar mensen wonen, ondernemen, leren, innoveren en leven. Met volop kruisverbanden tussen grote en kleine bedrijven en onderwijsinstellingen. Het station is daarbij een belangrijk knooppunt. Op deze plek groeit in de komende jaren een innovatiedistrict voor heel Regio Zwolle (Spoorzone Zwolle Ontwikkeldkader, 2020).

Om dit te realiseren en hier volop de juiste energie in te zetten, is voor lange termijn slagkracht en daadkracht nodig. Daarvoor wordt een speciaal team in stelling gebracht, het zogenoemde ‘ECO-team’. ECO staat in dit geval voor economie, cultuur en onderwijs. Het ECO-team is een team van ondernemers, overheden en onderwijs; investeerders, ambassadeurs, specialisten en kwartiermakers die er samen voor zorgen dat de Spoorzone een top innovatiedistrict van Nederland wordt.

Wat doet het ECO-team?

- Het werkt aan de doorontwikkeling van het economisch, cultureel en onderwijsprofiel van de Spoorzone Zwolle.

- Het geeft uitvoering aan de ontwikkeling van economische en culturele clusters en samenwerkingsverbanden.
 - Het ontwikkelt gezamenlijk en in samenhang een eenduidige branding voor het gebied.
 - Het zorgt voor investerings- en uitvoeringskracht om het innovatiedistrict te laten leven en werken.
 - Het inspireert nieuwe en bestaande gebruikers.
 - Het heeft een aanjaagfunctie voor het gebied welke ruimte biedt voor het experiment.
 - Het zorgt voor de samenhang en interactie tussen de deelgebieden en programma's.
 - Het gaat proactief op zoek naar interessante initiatieven, geldstromen, bedrijven en instellingen die passen bij het profiel.
- Om bovenstaande te kunnen doen wordt nauw samengewerkt met tal van organisaties die meebouwen aan de Spoorzone. Het ECO-team is daarin de spin in het web als het gaat om de ambities op het gebied van economie, cultuur en onderwijs.

DE SPOORZONE

De Spoorzone in Zwolle is volop in beweging. De belofte van het gebied wordt steeds meer zichtbaar.

De ambitie is om van de Spoorzone een (inter)nationaal innovatie-district voor de gehele regio te maken, met allure en een eigen identiteit. Een gemengd gebied om te werken, innoveren, leren, wonen en ontmoeten. Waarbij optimaal ruimte is voor interactie en uitwisseling van ideeën en innovatie en talentontwikkeling centraal staan.

Dat vraagt niet alleen om investeringen in de 'hardware', zoals nieuwe gebouwen en een aantrekkelijke openbare ruimte. Maar ook om investeringen in de 'software', het profiel van het gebied als het gaat om economie, cultuur en onderwijs. Dat wat mensen in het gebied doen. De transformatie, van op zichzelf staande bedrijven naar een gemengd innovatief ecosysteem, gaat niet vanzelf. Waarom het belangrijk is om hierin te investeren en hoe we dit kunnen realiseren, daar gaat dit plan over.

Het gezamenlijk bouwen aan een innovatief ecosysteem vraagt om een aantal cruciale ingrediënten:

- Samenwerking in de triple helix: bedrijfsleven, onderwijs en overheid;
- Concentratie en nabijheid: een hoge dichtheid van ideeën die elkaar kunnen versterken;
- Ingebed in een inspirerend stedelijk gebied dat volop ruimte biedt voor interactie en experiment;
- Focus (in eerste instantie) op drie topsectoren:
 - o Slimme maakindustrie
 - o Klimaatadaptatie en water
 - o Creatieve Industrie.

Daarbij is het belangrijk om bedrijven in alle fases van ontwikkeling te huisvesten, van startups en scaleups naar volwassen familiebedrijven stevig geworteld in Regio Zwolle. Het is van belang om al deze bedrijven blijvend een plek te geven in het innovatiedistrict. Dit betekent dat er ruimte moet zijn en moet blijven voor de behoeften van deze bedrijven en nieuwe talenten.

Om dit systeem op te bouwen en langjarig aan te jagen is samenwerking tussen bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden essentieel. Er is een omgeving nodig die uitnodigt tot interactie en waar kennisuitwisseling optimaal gefaciliteerd wordt. Een omgeving waar talent zich een leven lang kan ontwikkelen en waar de maatschappelijke impact groot is.

De coronacrisis heeft de urgentie van samenwerking, talentontwikkeling en innovatie nog sterker gemaakt. Door te investeren in de Spoorzone als innovatiedistrict voor de regio verstevigt Regio Zwolle haar positie. Het is een investering in de brede welvaart van de regio. En draagt bij aan de ambitie van Regio Zwolle om een definitieve plek in te nemen in de economische hoofdstructuur van Nederland.

Dit ontwikkelplan beschrijft op welke wijze deze samenwerking met slagkracht en daadkracht vorm kan worden gegeven om de impact van alle investeringen zo groot mogelijk te laten zijn.

2030

De Spoorzone is het bruisende hart van Regio Zwolle en behoort tot de top vijf innovatiedistricten van Nederland. Bijzondere innovaties ontstaan hier en aanstormende talenten komen hier tot bloei.

Ook internationaal wordt Regio Zwolle gezien als één van de 'world class' regio's om mee samen te werken. Voor een belangrijk deel is dit succes te danken aan de samenwerkingen die zijn ontstaan in de Spoorzone van de regio.

De Spoorzone is uitgegroeid tot een nieuw stuk stad in het hart van Regio Zwolle. Dankzij de unieke plek, direct aan het tweede spoorwegknooppunt van Nederland is de Spoorzone de poort naar de regio en hét kloppende, bruisende economische, creatieve en kennishart van Regio Zwolle en inmiddels ver daarbuiten. Vanuit deze strategische en centrale plek wordt de gehele regio (en Nederland) gevoed met kennis en kunde door samenwerking met de beste kennis- en onderzoeksinstellingen. Het gebied is dé etalage van de innovatiekracht en creativiteit van Noordoost-Nederland. Inspiratie is hier tastbaar en voelbaar. Hier wordt samen gewerkt aan toonaangevende projecten en ontwikkelingen met maatschappelijke impact.

De Spoorzone is dan ook de plek waar talent samenkomt en zich blijvend ontwikkelt, doorgroeit en een bijdrage

levert aan de kracht van Regio Zwolle. Bedrijven en instellingen uit de gehele regio werken hier samen met het talent in kennis- en innovatieprogramma's en leren van en met elkaar. Door deze unieke manier van samenwerken is de werkgelegenheid gegroeid in de regio, is nieuw talent aangetrokken en aanwezig talent behouden en profiteert de hele regio van het succes van de Spoorzone. Het is een unieke en fijne plek om te wonen, te werken, te leren en te recreëren.

Organisaties die samenwerken en/of gevestigd zijn in de Spoorzone voelen zich mede-eigenaar van dit unieke gebied. Zij hebben allemaal in eerste instantie iets toegevoegd aan dit gebied en op basis daarvan rendement en succes ervoor teruggekregen. Deze wederkerigheid is één van de succesfactoren van, en is onderscheidend aan de Spoorzone. Hier gunnen we elkaar ontwikkeling,

groeien we met elkaar en werken we grensontkennend samen. Inmiddels is de Spoorzone Zwolle een ijzersterk merk met een heldere concrete positionering, waardoor bezoekers uit binnen- en buitenland de weg weten te vinden naar Regio Zwolle.

Dit is het resultaat van een programma van diverse projecten en een heldere gedragen visie die geformuleerd is in 2020. De Spoorzone is het innovatieve hart van Regio Zwolle, onderdeel van economische hoofdstructuur van Nederland.

Juist door durf te hebben gehad om te investeren in innovatie in de onzekere tijd van corona heeft de stad en Regio Zwolle de sprong naar de toekomst gemaakt!

1. 2030

Waarom behoort de Spoorzone van Regio Zwolle tot de top innovatiedistricten in Nederland in 2030?

Waarom behoort de Spoorzone van Regio Zwolle tot de top innovatiedistricten in Nederland in 2030?

Omdat:

- de meest innovatieve bedrijven uit binnen- en buitenland hier samenwerken met:
 - toonaangevende bedrijven en instellingen zoals bijvoorbeeld Tembo, Hanzestrohm, Wehkamp, Van Halteren, Wärtsilä, Wavin, Your Hosting, AWL-techniek, Tolsma, IMS, etc..
 - de beste WO, HBO en MBO opleidingen en onderzoeksgroepen (UTwente, Windesheim, ArtEZ, Cibap, Zone.college) hier samenkomen;
 - topinnovatiecentra zoals Perron038, Topcentrum E-commerce en andere regionale innovatiecentra uit Regio Zwolle;
- toonaangevende creatieve instellingen, werkplaatsen en musea gevestigd zijn zoals:
 - museum de Fundatie
 - Ronald A. Westerhuis
- we (ondernemers, studenten, bewoners en andere gebruikers) de passie, commitment en overtuiging hebben dat de Spoorzone tot de beste en meest inspirerende plekken in Nederland/Europa kan behoren;
- we gesitueerd zijn aan het op één na grootste spoorwegknooppunten van Nederland;
- we in staat zijn om talent hier te behouden en nieuw talent aan te trekken en hiermee te investeren in toekomstige werkgelegenheid van Regio Zwolle;
- dit de plek is met volop ruimte om te leren, werken, wonen én leven. Bruisend en rustgevend tegelijk. Quality of life!
- samenwerking en cross-over innovatie in het DNA zit van deze regio;
- wij doeners zijn in de regio met een hoge arbeidsproductiviteit;
- we onze successen zichtbaar maken en anderen inspireren;
- Regio Zwolle nieuwe ontwikkelingen omarmt;
- we maatschappelijke vraagstukken en ondernemerschap verbinden en daar succesvol in zijn.

Hoe gaan we dat bereiken?

- Samen met de belangrijkste stakeholders vanuit ondernemers, onderwijs en overheid ontwikkelen we een programma. We:
- organiseren een kernteam bestaande uit koplopers ondersteund met een uitvoeringsorganisatie en bijbehorende middelen;
 - ontwikkelen met draagvlak en commitment vanuit ondernemers, onderwijs en overheid

- investeren volop in energie en verbinding; in netwerken en placemaking;
- bouwen een heldere, onderscheidende en concrete positionering voor de Spoorzone en zetten dit proactief in de markt;
- definiëren een roadmap met concrete programma's, projecten en activiteiten met heldere doelstellingen en resultaten vanaf het voorjaar van 2021;
- gaan proactief op zoek naar de juiste bedrijven en instellingen die passen bij de ambities;
- ondersteunen en jagen de ontwikkeling van nieuwe innovatieclusters aan en laten deze landen op inspirerende plekken;
- stimuleren kennisdeling en ondersteunen startups en scaleups;
- voeren regie over de innovatieketen (van scaleup naar volwassen bedrijf) zodat de onderdelen zoveel mogelijk in het gebied op elkaar aansluiten, elkaar versterken en doorgroei van succesvolle initiatieven gefaciliteerd wordt.

Daarnaast (buiten de scope van dit plan) vindt de doorontwikkeling plaats van het op één na grootste openbaar vervoersknooppunt van Nederland met snelle verbindingen naar de randstad, Noord- en Oost-Nederland en met Duitsland.

Wat zijn concrete voorbeelden van resultaten?

We willen in 2021 al concrete stappen zetten en de eerste projecten starten. We gaan het volgende doen:

- we organiseren een bijeenkomst met een brede kring van stakeholders (ondernemers/kennis- en onderzoeksinstituten, beleidsmakers, bewoners/gebruikers) die gevestigd zijn of interesse hebben in deze ontwikkelingen, om dit plan te delen en de betrokkenheid verder te vergroten;
- we organiseren (cross-over) sessies uit met een afvaardiging van de belangrijkste stakeholders uit de 4 O's waarin we de positionering verder gaan ontwikkelen. Dit doen we in samenhang met de positionering van de regio en de stad.
- we willen inspirerende plekken (fysiek en online) bieden voor ondernemers die goede plannen en ideeën hebben voor de Spoorzone Zwolle;
- we zijn al gestart met de invulling door ruimte te bieden aan professionals, startups in de bestaande locaties.

Strategie

We starten klein en slagvaardig met een visie voor de lange termijn, waar nog vele open eindjes (kansen) aan zitten... maar zo start innovatie en we zijn ervan

overtuigd dat we samen met elkaar deze visie verder kunnen concretiseren en invullen. Bottom-up vanuit ondernemers en vanuit het onderwijs. Wel iets voor de troepen uitlopen door een ambitieuze visie te presenteren, maar snel gevolgd door concrete projecten met resultaten voor Regio Zwolle.

Er zijn namelijk al veel initiatieven. Soms al ver uitgewerkt zoals Perron038, HANZ en Brainz. En anderen nog in ontwikkeling zoals Climate Campus en het Cibap/Fundatie/ArteZ initiatief. Die moeten passen in de positionering en vervolgens een stapje verder worden geholpen in de realisatie. Het gaat dan om meedenken en inpassen in het grote geheel en een totaalbeeld verkrijgen van de ontwikkeling.

Hierbij leggen we de focus op de drie economische hoofdthema's (maakindustrie, creatieve industrie (ICT/e-

commerce/ platformen) en klimaatadaptatie /smart sustainable living) en hebben extra aandacht voor twee specials (startups, leven lang leren). De ambitie is om voor de hoofdthema's de volledige innovatieketen te ontwikkelen in het innovatiedistrict, zodat bedrijven en talenten door kunnen groeien. Echter, bouwt het ECO-team dit stap voor stap uit, waarbij de ambitie is om zoveel mogelijk bestaande initiatieven te laten groeien. Open staan voor nieuwe kansen uit de markt is vanzelfsprekend, waarbij er wel telkens een zorgvuldige afweging gemaakt moet worden of het aansluit bij de focus. We zijn immers zorgvuldig met onze tijd en aandacht.

In dit plan worden de eerste stappen beschreven en de eerste activiteiten benoemd.

Ambitie Zwolle 2030 (uit Collegeakkoord)

In 2030 is Zwolle een duurzame stad, die zichzelf kan dragen. Zwolle is in 2030 een stad die stedelijker, diverser en bruisender is geworden, en die het Zwolse DNA heeft weten te behouden met aandacht voor elkaar en gericht op samenwerken.

In 2030 hebben de investeringen in energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, bereikbaarheid, digitalisering, topwerklocaties en de human capital-agenda geleid tot een sterke en toekomstbestendige economische structuur en is het vestigingsklimaat sterk verbeterd.

In 2030 heeft Zwolle een breed cultureel aanbod, dat aansluit bij de kenmerken van de groeiende stad. Dit heeft de aantrekkelijkheid van de stad vergroot. Doordat letterlijk en figuurlijk ruimte is geboden aan creatieve initiatieven en kunstenaars is de stad

bruisender geworden. De creatieve industrie, cultuur en evenementen zijn van wezenlijk belang geweest bij de ontwikkeling van de Spoorzone, de stad en de regio.

Ambitie Spoorzone (uit Ontwikkelkader Spoorzone)

De Spoorzone wordt een nieuw stuk stad dat samen met de oude binnenstad het nieuwe centrumgebied definieert. En waar het landschap van de IJssel voelbaar en bereikbaar is. Een innovatiedistrict en creatieve broedplaats waarmee Regio Zwolle zich landelijk positioneert. Een woon-werk- en leeromgeving gericht op de toekomst. De ambitie is hier een hoog stedelijk stationsgebied van te maken waar de triple helix zijn thuisbasis heeft. Waar overheid, ondernemers, kennisinstellingen en de culturele sector hun invloedssferen bij elkaar brengen en gezamenlijk actiegericht handelen.

Regio Deal Regio Zwolle (uit RegioDeal Akkoord)

Regio Zwolle en het Rijk beogen om Regio Zwolle 'duurzaam verantwoord' te laten doorgroeien, met nadruk op de brede welvaart. Dit zal leiden tot een sociaal sterke, circulaire en innovatieve, klimaatbestendige groeiregio Zwolle.

Om de balans te herstellen zijn investeringen nodig, gekoppeld aan vernieuwende vormen van gebiedsontwikkeling. Naast ruimte voor de (innovatieve) ontwikkelingen en groei van de stad Zwolle, moet er aandacht zijn voor het aantrekkelijker maken van het ommeland. Bijvoorbeeld door sterkere gemeentelijke kernen te ontwikkelen, die beschikken over voorzieningen die de samenleving verbinden.

De centrale opgave van Regio Zwolle is om de groei duurzaam verantwoord te maken en de brede welvaart te verbreden (inclusief te maken), ten behoeve van een sociaal sterke, circulaire en innovatieve, klimaatbestendige groeiregio Zwolle. De noodzaak van deze opgave is door alle partners in de regio Zwolle herkend en erkend in de regionale investeringsagenda. Deze investeringsagenda is gekoppeld aan de Sustainable Development Goals.

De urgentie in Regio Zwolle op het gebied van economische structuurversterking en duurzame groei hangt samen met de grote, nationale

maatschappelijke uitdagingen op het gebied van circulair en duurzaam ondernemen. Investerings in innovatief en circulair ondernemerschap in het MKB zijn nodig om de huidige economische groei van Regio Zwolle toekomstbestendig te maken. Dit geldt ook voor het realiseren van een goede aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Bij een blijvend tekort van geschikt personeel en zonder een goede human capital agenda zal de economische groei in regio Zwolle stagneren. Dit wordt versterkt door de effecten van de getroffen 'Corona-maatregelen' op de economie, werkgelegenheid en persoonlijke brede welvaartsbeleving van de inwoners en ondernemers in Regio Zwolle.

Dit zijn de belangrijkste randvoorwaarden voor het succes van de Spoorzone als innovatieve hart voor de hele regio.

2. RANDVOORWAARDEN VOOR SUCCES

- Een aantrekkelijke mix tussen wonen, werken, leren en recreëren (multifunctioneel). Met een goede verbinding naar de binnenstad en IJssel. En voldoende (betaalbare) ruimte voor het faciliteren van de ontwikkeling en groei van bedrijven (van startup tot multinational). En betaalbare woonruimte voor het talent van de toekomst. Zoals omschreven in het Ontwikkeldkader van de gemeente Zwolle en onderschreven door de publiek/private coalities van eigenaren van de Zwolse Spoorzone.
- Een helder en eenduidig economisch, onderwijs- en cultureel profiel van de Spoorzone Zwolle. Belangrijk daarbij is een stevige positie voor onderwijs- en kennisinstellingen in het innovatiedistrict.
- Fysieke plekken waar ondernemers, culturele-, onderwijs-, onderzoeksinstituten en overheid samenkomen en investeren om initiatieven, die passen in het economisch en cultureel profiel te ontwikkelen, te realiseren en zichtbaar te maken.
- Een motor (programmering/agenda) waar nieuwe initiatieven worden geboren, uitgetest en tot economisch en/of cultureel rendement/succes leiden.
- Een betrokken uitvoeringsteam bestaande uit (toekomstige) koplopers uit het bedrijfsleven, culturele-, onderzoek- en onderwijsinstellingen en overheid.
- Aansluiting op (de doelstellingen van) bestaande samenwerkingsverbanden zoals programmaorganisatie Spoorzone, coalitiebeeraad, Kennispoort en initiatieven in de stad en regio, zoals het Polymer Science Park, Health Innovation Park, Topcentrum E-Commerce, Climate Campus, Perron038, Creatieve Coöperatie, Green East, e.d..

3. AAN DE SLAG

Gezien deze strategische ontwikkeling voor economie en cultuur van de stad en regio is het cruciaal om voldoende uitvoerings- en doorzettingskracht te ontwikkelen om de ambities voor de Spoorzone Zwolle te realiseren.

Zowel vanuit de beleidsmakers van de regio en de stad Zwolle, alsmede vanuit een groot deel van eigenaren/ontwikkelaars van dit gebied en een groeiende groep ondernemers, bewoners en initiatiefnemers, is er draagvlak om gezamenlijk een team in te stellen van koplopers/ambassadeurs uit het regionale bedrijfsleven en culturele, onderzoeks- en onderwijsinstellingen en overheid. Met dit team ontstaat een lange termijn organisatie met slagkracht en doorzettingskracht. De voorlopige naam van dit team is ontwikkelteam Economie, Cultuur en Onderwijs, afgekort: ECO-team. Dit is de voorlopige werktitel.

Missie ECO-team

Het ECO-team laat bedrijven, culturele-, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en overheden succesvol samenwerken in de Spoorzone Zwolle aan de toekomst van Regio Zwolle vanuit een gezamenlijke koers en branding van de Spoorzone.

Het ECO-team is één team vanuit de 4 O's waarvan de leden zelf een bijdrage leveren aan de economische, culturele en onderwijskansen van het gebied. Het ECO-team bestaat uit een kernteam met gepassioneerde ambassadeurs en invloedrijke en inspirerende koplopers uit de regio en wordt voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter. Het ECO-team wordt ondersteund door een uitvoeringsorganisatie. Het ECO-team draagt bij aan het economisch, cultureel en onderwijs succes in de Spoorzone en een prettige en kwalitatieve leefomgeving:

- Het draagt bij aan de doorontwikkeling van het economisch, cultureel en onderwijsprofiel van de Spoorzone (zie Ontwikkelkader Spoorzone).
- Binnen dit profiel geeft het ECO-team uitvoering aan de ontwikkeling van economische en culturele clusters en samenwerkingsverbanden.
- Dit profiel zal in de komende tijd verder verfijnd worden en vorm krijgen. Besluiten over dit profiel worden aan het gemeentebestuur van Zwolle voorgelegd.
- In samenhang met het hele gebied, de stad en de regio

ontwikkelt het ECO-team een gezamenlijke eenduidige branding en zet de Spoorzone (werktitel) onder deze branding actief in de markt.

- Het zorgt voor investerings- en uitvoerkracht om het gebied te laten leven en werken (investeren in software: programma ontwikkeling).
- Het ontwikkelt de kaders (spelregels en richtlijnen) voor nieuwe en bestaande gebruikers die de (cross-over) samenwerking en sociale cohesie tussen gebruikers, bewoners en eigenaren bevordert.
- Het heeft een aanjaagfunctie voor het gebied welke ruimte biedt voor het experiment.
- Het zorgt voor de samenhang en interactie tussen de deelgebieden en programma's en organiseert activiteiten om deze samenhang bevorderen.
- Het gaat proactief op zoek naar interessante initiatieven, geldstromen, bedrijven en instellingen die passen bij het profiel en zich daar willen vestigen, door willen groeien en/of daar samen willen werken met aanwezige organisaties, clusters en/of samenwerkingsverbanden (van startup tot volwassen bedrijf).

vastgoedontwikkeling. Dit niet alleen voor de stad Zwolle, maar ook voor Regio Zwolle.

Hieronder worden een aantal belangrijke stakeholders benoemd. In de verdere ontwikkeling van het ECO-team worden de onderlinge relaties en afhankelijkheden nader toegelicht en de samenwerkingsrelaties verder uitgediept in de governance van het ECO-team.

3.1 Samenwerking

Het ECO-team is in de opzet al een team waar samenwerking centraal staat tussen verschillende organisaties, sectoren en tussen publiek en privaat.

Het ECO-team zelf maakt vervolgens weer deel uit van een groter netwerk dat zich bezighoudt met de ontwikkeling van de Spoorzone Zwolle op het gebied van openbare ruimte, infrastructuur, wonen,

3.2 Organisatie ECO-team

Gezien het strategische karakter en belang van de economische, culturele en onderwijsontwikkeling voor de Spoorzone is de organisatie van het ECO-team belangrijk. De positionering van het ECO-team ten opzichte van andere gremia/overlegstructuren die zich bezighouden met de ontwikkeling van de stad en regio moet helder en eenduidig zijn. In dit hoofdstuk wordt deze organisatie en governance van het ECO-team nader uitgewerkt.

De ervaringen vanuit eerder ontwikkelde innovatieclusters en samenwerkingsverbanden leert dat vergelijkbare initiatieven het meest succesvol zijn wanneer met name ondernemers betrokken zijn (en de lead nemen) in de organisatie. Verder is het belangrijk dat een groot draagvlak vanuit de markt zichtbaar is in de gekozen organisatievorm. Tot slot is een succesfactor dat de organisatie onafhankelijk moet kunnen opereren en de doelgroep centraal stelt.

Het ECO-team bestaat uit een kernteam en een uitvoeringsteam.

Organisatie Kernteam

Het kernteam bestaat uit gepassioneerde ambassadeurs, boegbeelden, kartrekkers die belang hebben bij de ontwikkeling van de Spoorzone. Aan deze deelnemers van het kernteam worden voorwaarden gesteld. Deze voorwaarden zorgen ervoor dat het team over de juiste expertise beschikt en vooral de goede mindset heeft om te werken aan de economische, culturele en onderwijsontwikkeling van de Spoorzone, voor de hele regio.

De belangrijkste voorwaarden voor kernteamleden zijn, deze persoon:

- Is een erkende en herkende (internationale en toekomstige) koploper in de markt.
- Is toekomstgericht en heeft passie voor innovatie i.c.m. positieve maatschappelijk impact.
- Is ondernemend/ daadkrachtig/ invloedrijk.
- Staat open voor het experiment, heeft lef.
- Heeft de wil en kracht om langdurig bij te dragen (minimaal 5 jaar).
- Heeft de Hanze mentaliteit; gunnen, groeien, grens ontkennd.
- Ondersteunt de missie en het belang om te investeren in de economische, culturele en onderwijsontwikkeling van de Spoorzone Zwolle.

- Heeft een sterke verbondenheid en affiniteit met het gebied, de stad, de regio en een uitstekend (inter) nationaal netwerk.
- Heeft energie en is flexibel om in te spelen op toekomstige economische en culturele ontwikkelingen.

Het kernteam heeft tussen de vijf en zeven leden waarvan het merendeel uit het regionale bedrijfsleven. De andere leden komen uit of hebben verbinding met het regionaal bestuur, onderwijs/onderzoek en vastgoed. In algemene zin geldt voor de samenstelling van het kernteam dat er zoveel mogelijk diversiteit aanwezig is.

Organisatie Uitvoeringsteam

Het uitvoeringsteam bestaat uit leden die actief werken aan het ontwikkelen van de Spoorzone. Voor de deelnemers van de uitvoeringsorganisatie is het merendeel van dezelfde voorwaarden van toepassing als voor het kernteam. Deze voorwaarden zorgen ervoor dat het team de juiste expertise en vooral mindset heeft om te werken aan de economische, culturele en onderwijsontwikkeling van de Spoorzone.

Het uitvoeringsteam houdt zich bezig met de invulling van het economisch, cultureel en onderwijsprofiel. Zij zorgt ervoor dat er concrete programma's en projecten met heldere resultaten worden ontwikkeld en uitgevoerd die invulling geven aan dit profiel. De samenstelling van het uitvoeringsteam is dynamisch en wordt vraag gestuurd ingevuld. In algemene zin is de volgende expertise hiervoor benodigd:

Business development, Accountmanagement/acquisitie, Marketing/ Communicatie, Finance, Event organisatie en Placemaking.

De personele bezetting komt zoveel mogelijk uit bestaande organisaties uit het regionale ecosysteem aangevuld met externe specialisten. In algemene zin geldt ook hier dat er zoveel mogelijk diversiteit aanwezig is. Het kernteam treedt op als opdrachtgever van het uitvoeringsteam en bepaalt wie er aan dit team wordt toegevoegd. Er wordt gestart met een kleine basisbezetting. Bij extra opdrachten of werkzaamheden wordt gekeken hoe dit team aangevuld kan worden.

De personele bezetting komt zoveel mogelijk uit bestaande organisaties uit het regionale ecosysteem aangevuld met externe specialisten. In algemene zin geldt ook hier dat er zoveel mogelijk diversiteit aanwezig is. Het kernteam treedt op als opdrachtgever van het uitvoeringsteam en bepaalt wie er aan dit team

wordt toegevoegd. Er wordt gestart met een kleine basisbezetting. Bij extra opdrachten of werkzaamheden wordt gekeken hoe dit team aangevuld kan worden.

Governance

Om de activiteiten en verantwoordelijkheden op een verantwoorde en slagvaardige wijze uit te voeren is het nodig om het ECO-team een officiële status te geven.

Belangrijke argumenten hiervoor zijn:

- Juridische entiteit is noodzakelijk om voor bepaalde financiering in aanmerking te komen.
- Aantoonbare scheiding van publieke en private geldstromen.
- Borgen van de onafhankelijkheid en gemeenschappelijke doelen.
- Vormgeven en vastleggen verantwoordelijkheden partners.

Op basis van deze uitgangspunten en argumenten is de organisatievorm van (coöperatieve) vereniging op termijn het meest geschikt. Om echter snel (en gefaseerd) te kunnen starten en op korte termijn gebruik te kunnen maken van subsidies en financiering is de tijdelijke organisatievorm van stichting het meest passend. Hieronder wordt dit nader uitgewerkt.

In de eerste fase is het interim ECO-team een onderdeel van het Spoorzoneprogramma. De programmamanager Spoorzone is opdrachtgever en financieel verantwoordelijk. Het interim ECO-team schrijft een Ontwikkelplan en werkt toe naar een onafhankelijke stichting. Het Ontwikkelplan wordt ter afstemming en voor advies aan het bestuur van Regio Zwolle voorgelegd. Het college van B&W van de gemeente Zwolle stelt dit Ontwikkelplan vast en versterkt formeel de opdracht tot oprichting van de stichting. Na deze vaststelling worden de stappen gezet om een officiële stichting op te zetten.

Het ECO-team wordt vervolgens doorontwikkeld naar een stichting met het (definitieve) kernteam als Raad van Toezicht (vijf-zeven leden) en een directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder speelt een cruciale rol in de uitvoering van de agenda en de samenwerking met alle stakeholders in de Spoorzone en regio.

De Raad van Toezicht wordt voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter. De directeur-bestuurder van de stichting stelt het uitvoeringsteam samen op basis van de benodigde expertise.

Netwerken

Een sterk netwerk is een belangrijk instrument om draagvlak te creëren, sociale cohesie en samenwerking in de Spoorzone te bevorderen. Deze netwerkclub zal ontwikkeld worden tot een inspirerende en zinderende hotspot in het gebied. Een club waar je graag komt en wilt zijn.

De netwerkclub zal gefaseerd opgezet worden. De focus ligt hierbij in eerste instantie op de belangrijkste spelers in het gebied. Dit is het bedrijfsleven, bestaande uit de gebruikers en de ontwikkelaars. Aangezien het een gemixt gebied wordt is het belangrijk om ook de (nieuwe) bewoners te betrekken. Onderzocht wordt op welke wijze dit het best georganiseerd kan worden.

Om zoveel mogelijk vanuit draagvlak te opereren onderzoeken we of de stichting, Raad van Inspiratie en netwerkclub op termijn over kunnen gaan in een (coöperatieve) vereniging.

Ontwikkeling van de Spoorzone

In de Spoorzone wordt gewerkt in deelgebieden door Coalities. Deze coalities bestaan uit vastgoedeigenaren en ontwikkelaars die samen met de gemeenten werken aan plannen voor het ontwikkelen van bedrijfsruimten, woningen, voorzieningen, openbare ruimte en verbindingen met de rest van de stad en in het gebied.

Om goede initiatieven te kunnen laten landen in het de Spoorzone is het van cruciaal belang dat er ook geïnvesteerd wordt in de 'hardware'. Met hardware wordt hier bedoeld investeringen in fysieke plekken door bijvoorbeeld de onrendabele top voor ontwikkelaars te financieren; zelfstandig fysieke plekken huren; investeren in inrichting. Dit valt buiten de directe verantwoordelijkheid van het ECO-team. In samenwerking met de coalities van de deelgebieden dient goed uitgewerkt te worden wat exact het mandaat, positie en rol van het ECO-team hierin wordt en wanneer het ECO-team betrokken dient te worden bij de ontwikkeling hiervan.

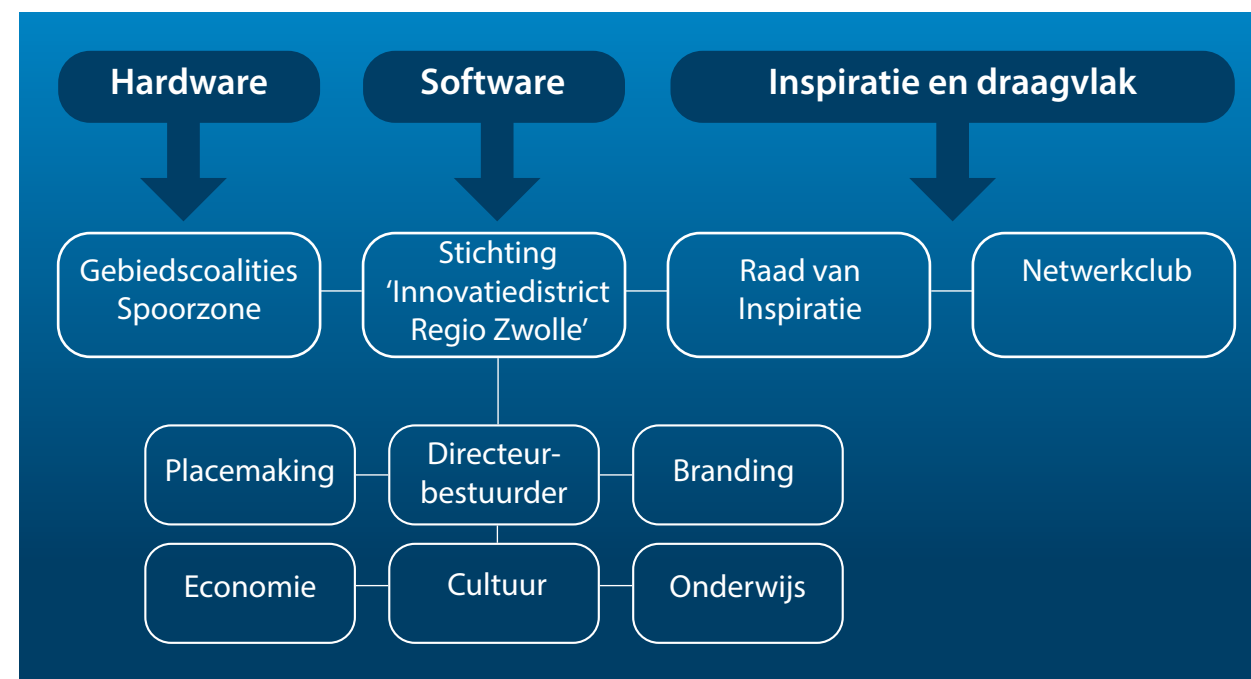
Planproces

De directeur-bestuurder stelt ieder jaar een jaarplan op. Voor dit jaarplan wordt informatie verzameld vanuit de netwerkclub, initiatiefnemers, de 4 O's en andere organisaties zoals Kennispoort en externe experts.

Zolang er geen stichting is, stelt de gemeente Zwolle het jaarplan vast. Als er een stichting is stelt de Raad

van Toezicht het jaarplan vast, waarbij rekening wordt gehouden met de subsidievoorwaarden indien activiteiten/organisatie door subsidies worden gefinancierd.

Samen bouwen aan de Spoorzone

3.3 Instrumenten

De basisstrategie van het ECO-team is om klein en slagvaardig te starten met een visie voor de lange termijn en te handelen vanuit een breed draagvlak van relevante stakeholders. Vanuit dit draagvlak wordt zorggedragen voor zoveel mogelijk een vraaggerichte invulling van het Economisch- Cultureel- en Onderwijsprofiel en zoveel mogelijk aan te sluiten bij initiatieven die al gaande zijn in en rondom de Spoorzone.

Mogelijke instrumenten die het ECO-team tot haar beschikking heeft zijn hieronder weergegeven. Dit is een inventarisatie en een overzicht in concept. De uitwerking en keuzes vinden in de volgende fase plaats.

Economie, Cultuur, Onderwijs:

- Investeren in (business)plannen;
- Bijdragen, mee ontwikkelen aan realisatie van (R&D) samenwerking;
 - Leveren conceptontwikkelaar/ketenregisseur t.a.v. samenwerkingsformules, startups/scaleups, ICT /e-commerce, creatieve industrie, maakindustrie, etc.;
 - Inhuur externe specialisten;
- Acquisitie van nieuwe bedrijven;
- Verbinden van relevante netwerken en regio's;
- Aantrekken van subsidies & investeringen.

Zinderende hotspot:

- Ontwikkeling en uitvoering van branding;
- Ontwikkeling en uitvoering van placemaking activiteiten;
- Ontwikkeling en organisatie van events.

Fysieke plekken:

- Huren en doorverhuren van locaties;
- Intermediair tussen vraag en aanbod van beschikbare ruimte (indien gewenst);
- Proeftuin bieden voor het toepassen van innovaties;
- Flexwerkplekken en vergaderruimte.

Kwartiermaken:

- Opdrachtgever voor verdiepende onderzoeken;
- Initiatiefnemers ondersteunen in juridische en publiekrechtelijke procedures
- (meedenken aan invulling)Spoorzone: wie kan waar in de Spoorzone welke plek krijgen? ;(indien gewenst door eigenaar);
- Rondleidingen/presentaties geven aan nieuwe bedrijven en bedrijfsverenigingen.

Algemeen:

- Enthousiasmeren initiatiefnemers/eigenaren over gezamenlijke ambities;
- Inzetten netwerk.

3.4 Activiteiten

In dit hoofdstuk staan de belangrijkste activiteiten die nodig zijn om tot een succesvolle implementatie van het kernteam en uitvoeringsorganisatie te komen. Daarnaast staan activiteiten benoemd die een basis vormen voor de ontwikkeling, het in de markt zetten van de Spoorzone. In de komende periode worden deze activiteiten verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Jaarlijks wordt een globale activiteitenplanning als onderdeel en een jaarwerkplan ontwikkeld en voor-gelegd aan de stichting (of vereniging).

Organisatieontwikkeling

Er wordt uitgegaan van een groeimodel met de start in 2021 in de vorm van een projectorganisatie met het kern- en uitvoeringsteam. Dit team bereidt de formalisering, het mandaat, de taken en bevoegdheden en financiële basis van de te vormen stichting voor. Om de organisatie verder vorm te geven dient een transitieproces te worden vormgegeven. Daarvoor worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Ontwikkelen statuten;
- Samenstellen Raad van Toezicht en directeur-bestuurder;
- Samenstellen van uitvoeringsteam;
- Samenwerkingsovereenkomst met eerste partners opstellen;
- Financieringsafspraken uitwerken;
- Bouwen aan netwerkvorming (netwerkclub).

Branding

Hoe zetten we de Spoorzone op de kaart zodat de gewenste ondernemers, bedrijfsleven, kennisinstellingen, werknemers, bewoners en ontwikkelaars zich meer verbonden en aangetrokken voelen tot het gebied? Hoe maken we de potentie van het gebied zichtbaar? En hoe zorgen we voor een consistent verhaal voor verschillende doelgroepen en in relatie met de stad Zwolle, de regio en (inter)nationaal?

Het beïnvloeden en sturen van hoe mensen over het gebied denken (branding) is een cruciaal middel in het sturen van de ontwikkeling. Strategische inzet van branding is dan ook essentieel. Een goede positionering,

vertaald naar een aansprekende 'brand', een daarop aansluitende ontwikkeling en sterke promotie, helpt een gebied succesvol te worden.

Wat we met de branding willen bereiken en hoe we dit gaan vormgeven, wie welke rol daarbij heeft, wordt samen met de deelcoalities en de gemeente uitgewerkt. Het ECO-team kan hierin een rol spelen.

Placemaking

De laatste jaren is al veel gedaan aan placemaking in het Spoorzone-gebied. Meer focus aanbrengen om de ambitie van het innovatiedistrict voelbaar te laten zijn in het gebied is gewenst. Naast plannen maken gaan we experimenteren en realiseren. Het gebied heeft een anoniem karakter in de stad en de regio en moet zichtbaarder worden. Het is essentieel dat er eigenaarschap ontstaat voor het innovatiedistrict.

Dit kan door (eenmalige) evenementen, ontwikkelingen in de openbare ruimte of realisatie van fysieke plekken. Initiatieven zullen altijd moeten bijdragen aan de gestelde missie van het ECO-team. Om initiatieven tot bloei te laten komen is het volgende belangrijk:

- Duidelijk loket/gezicht van het district;
- Tijd om eerste fase goed te verkennen met partijen;
- Ondernemerschap, kansen zien en lef hebben;
- Durven te experimenteren;
- Rugdekking vanuit bestuur;
- Mandaat om snel te kunnen schakelen bij kansen.

Economie

Vanuit het Ontwikkelkader worden in eerste instantie drie kansrijke focusgebieden benoemd: maakindustrie, creatieve industrie (ICT/e-commerce/ platformen) en klimaatadaptatie /smart sustainable living. Het innovatiedistrict dient een belangrijke landingsplaats te worden voor de innovatieve ontwikkelingen van deze drie genoemde focusgebieden. Voorwaarde is dat er voldoende investeringsbereidheid is vanuit ondernemers en kennis- en onderzoeksinstituten. Tevens hebben we een tweetal specials geïdentificeerd die extra aandacht vragen, namelijk startups/scaleups en leven lang leren. Daarnaast staat het innovatiedistrict nadrukkelijk open voor innovatieve ontwikkelingen voor andere sectoren onder dezelfde voorwaarden.

De kracht van de Spoorzone is dat bij de ontwikkeling van programma's een randvoorwaarde is dat er een sterke verbinding is met de regio. Activiteiten die plaatsvinden in de Spoorzone moeten rendement opleveren voor de gehele regio. Hieronder wordt

de strategie per benoemde focusgebied en special uiteengezet.

Creatieve Industrie

De creatieve industrie is een verzamelnaam voor de beroepen en bedrijfstypen gericht op de exploitatie van kunstzinnigheid en intellectueel eigendom. Voorbeelden hiervan zijn sectoren als beeldende kunst, ambachten, muziek, reclame, vormgeving, e-commerce en softwareontwikkeling (IT).

De creatieve industrie is één van de snelst groeiende en meest impactrijke sectoren van Nederland. De kracht van de creatieve industrie zit in het vermogen om te innoveren en waarde te creëren: sociaal, cultureel en economisch. De creatieve industrie behoort tot één van de topsectoren van de Nederlandse economie. De creatieve industrie versterkt het innovatieve vermogen van Nederland, zowel vanuit het bedrijfsleven als vanuit de wetenschap, en is mede daarom een van de negen Nederlandse topsectoren.

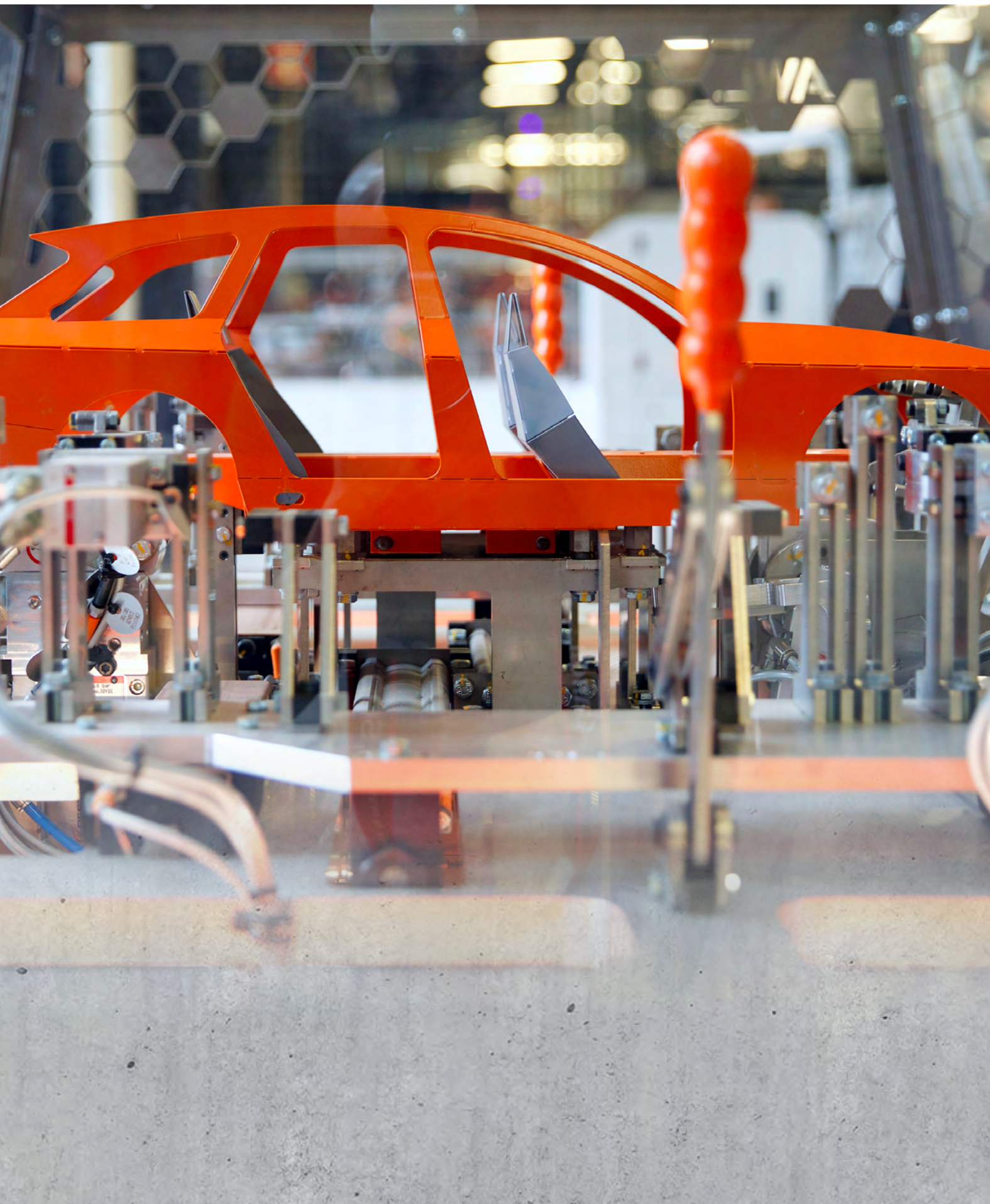
Een sterke creatieve industrie is een belangrijke partner die de noodzakelijke verbindingen met en tussen andere sectoren legt, om zo samen antwoorden te geven op maatschappelijke en economische opgaven. Het creatieve vermogen en de unieke werkwijze van de creatieve industrie bieden de kans om tot onmisbare innovatieve doorbraken te komen. Binnen deze topsector is IT het belangrijkste onderdeel en tevens een belangrijke technologie die cross-overs mogelijk maakt met andere sectoren.

Het ECO-team onderzoekt momenteel de kansen om de verschillende IT/E-commerce clusters samen te brengen en een fysieke plek te geven in het innovatiedistrict. In samenwerking met de betrokken clusters dient er een helder profiel te worden ontwikkeld van de creatieve industrie in het innovatiedistrict. Het ECO-team stelt hiervoor een kwartiermaker/aanjager aan. In de Spoorzone Zwolle is de creatieve industrie nog niet vertegenwoordigd. Momenteel worden plannen uitgewerkt voor de vestiging van Cibap, ArteZ en museum De Fundatie in het innovatiedistrict (zie verder onder paragraaf Cultuur). Het ECO-team heeft als taak om deze onderzoeken verder aan te jagen of zelf uit te voeren.

Maakindustrie

De maakindustrie is dat deel van de industrie dat materialen tot nieuwe producten verwerkt. Deze tak wordt soms ook discrete industrie of discrete productie

genoemd en onderscheidt zich van de procesindustrie. Tot de maakindustrie behoren onder meer de sectoren machinebouw, metaalproducten, transportmiddelen, elektronica, kunststofverwerking en textiel (Wikipedia). De maakindustrie behoort tot één van de topsectoren van de Nederlandse economie. De exacte benaming die daarvoor gebruikt wordt is High Tech Systemen en Materialen (HTSM).

In de Spoorzone is de maakindustrie momenteel vertegenwoordigd door stichting Perron038. Perron038 is een open innovatiecentrum voor machinebouwers in de brede regio. De thema's en uitdagingen die voor machinebouwers gelden zijn ook van toepassing voor de brede maakindustrie. Thema's als Robotics, Vision, Sensing, Configure to Order en Additive Manufacturing behoren tot de uitdagingen voor de gehele maakindustrie en worden vaak met het begrip Smart Industry aangeduid.

Op Perron038 vinden innovatieprojecten plaats met talent uit de regio. De partners van Perron038 blijven actief in de regio maar hebben een deel van hun innovatieprojecten ondergebracht op Perron038. Hier werken zij samen met andere bedrijven uit de regio en met kennis- en onderzoeksinstituten. De opzet van Perron038 is een goed voorbeeld van een sterke verbinding met de regio. Ontwikkeling vindt plaats in de nabijheid van kennis- en onderzoeksinstituten en productie blijft bestaan en wordt vaak versterkt in de regio. Deze opzet kan ook als blauwdruk dienen voor de conceptontwikkeling van andere innovatiecentra voor de creatieve industrie of voor initiatieven op gebied van klimaatadaptatie en smart sustainable living.

De strategie van Perron038 is om op korte termijn (één-twee jaar) meerdere grotere MKB-bedrijven laten participeren in Perron038 en daarnaast zich te richten op een grotere groep (kleinere) MKB-bedrijven die betrokken en geïnspireerd worden door de activiteiten die Perron038 organiseert. De samenwerking met het HBO-, MBO- en WO-onderwijs wordt verder versterkt en uitgebreid. Verder zal Perron038 zich actief opstellen in de ontwikkeling van crossovers met andere sectoren die actief zijn in de Spoorzone Zwolle. De maakindustrie is vertegenwoordigd in het ECO-team (zowel kernteam als uitvoeringsteam)

Klimaatadaptatie & Smart Sustainable Living

De thema's klimaatadaptatie en smart sustainable living komen terug in diverse topsectoren zoals Energie, Chemie, Agro&Food maar ook HTSM en Creatieve Industrie. Het doel van het ontwikkelen van dit thema in de Spoorzone Zwolle is vooral gelegen in het feit dat het te ontwikkelen gebied als een experimenteeromgeving (living lab) wordt gezien om nieuwe technieken op gebied van bovenstaande te ontwikkelen, toepasbaar te maken en zichtbaar te maken.

Een aanleiding is de recente ontwikkeling van de Climate Campus. De Climate Campus is een netwerk van overheden, onderwijs en onderzoeksinstituten, ondernemers en maatschappelijke initiatieven. In dit netwerk wordt samengewerkt voor een klimaatbestendige IJssel Vechtdelta met als doel het versnellen van klimaatadaptatie, verder brengen van maatschappelijke vraagstukken en stimuleren en ontwikkelen van economische kansen.

De Climate Campus is georganiseerd in een stichting die het netwerk helpt om de innovatie en implementatiekracht te verbinden en te vergroten. De Climate Campus brengt uiteenlopende vraagstukken en netwerkpartners samen. Uniek is de actieve koppeling van het professionele netwerk met de lokale gemeenschap. Door belangen, kennis en geld te matchen, ontstaat nieuwe kennis en wordt werk met werk gemaakt.

De compacte IJssel Vechtdelta omvat zowat alle watervraagstukken van Nederland in één gebied. De ideale proeftuin voor klimaatadaptatie.

De Climate Campus wil dé kweekvijver zijn voor nieuwe kennis, producten, diensten en talent op het terrein van water en klimaat, een demonstratiedelta van internationale betekenis.

Een andere aanleiding is dat het thema door het regionale bedrijfsleven is benoemd. Vanuit bijvoorbeeld Hanzestrohm wordt momenteel al (inkind) geïnvesteerd om een innovatiecentrum rondom Smart sustainable living te ontwikkelen. Momenteel loopt een onderzoek naar de haalbaarheid van dit innovatiecentrum rondom klimaatadaptatie en smart sustainable living. Hierbij is de Spoorzone Zwolle naast een fysieke locatie ook een ideale proeftuin om nieuwe innovaties te ontwikkelen en te testen.

SPECIAL: Startup en Scaleup Ecosysteem

De locatie van de Spoorzone direct aan het op één na grootste spoorwegknooppunten van Nederland maakt dat deze locatie bij uitstek geschikt is voor het huisvesten van startups en scaleups. • Een startup is een doorgaans snelgroeiend bedrijf dat aan een marktbehoefte wil tegemoetkomen door het ontwikkelen van een uitvoerbaar businessmodel rond een innovatief product of dienst, bedrijfsproces of een platform. Hoewel de definities verschillen, is bij startups niet zelden sprake van zogenoemde “disruptieve” technologieën of procedés; • Een scaleup is een doorontwikkelde (of opgeschaalde) startup. Het bedrijf heeft na vijf jaar ten minste vijf miljoen dollar omzet.

Het is belangrijk om beide te faciliteren, omdat beide een andere behoefte hebben aan ondersteuning en ruimte. Een belangrijke voorwaarde voor zowel startups als scaleups is dat zij zich het best ontwikkelen in de omgeving van kennis- en onderzoeksinstituten. Voorbeelden hiervan zijn startup ecosystemen nabij de UTWente, TU Delft en TU Eindhoven. Hoewel Regio Zwolle geen eigen universiteitslocatie heeft is er, via de eerdergenoemde initiatieven en kansen in de maak- en creatieve industrie en klimaatadaptatie en smart sustainable living, directe verbinding met WO-instellingen. Naast de aantrekkelijkheid om in het centrum van de stad te wonen en te werken maakt dat dit een goede locatie is voor startups en scaleups.

Hogeschool Windesheim is in samenwerking met Kennispoort Regio Zwolle, NovelT en provincie Overijssel bezig met de ontwikkeling van een breed gedragen startup- en scaleup plan waarbij het succesvolle initiatief van iLab zal worden uitgebreid naar andere locaties in de regio waaronder de Spoorzone Zwolle.

Hogeschool Windesheim is voornemens om de kwartiermaker die bovenstaande oppakt toe te voegen aan de uitvoeringsorganisatie van het ECO-team.

Cultuur

Bij de ontwikkeling die de regio, hoort een bloeiend en boeiend cultureel klimaat om mensen te trekken en te binden. De kenniswerker van morgen zal zich in zijn carrière laten beïnvloeden door de culturele mogelijkheden in zijn/haar plaats van vestiging. Cultuur is geen ornament maar het fundament van een stad en regio. Creatieve en artistieke mensen en hun activiteiten brengen een straat, wijk of regio tot leven (placemaking) en voegen waarde toe (gentrification).

Deze toegevoegde meerwaarde heeft kunst en cultuur ook voor de ontwikkeling van de Spoorzone. Omgekeerd biedt de Spoorzone plek én inspiratie voor artistieke en creatieve makers. De Spoorzone is voor kunst en cultuur een hotspot van creatieve opleidingen, museum De Fundatie, de creatieve maakindustrie en de ateliers/werkplaatsen van artistieke kunstenaars.

Talentontwikkeling is de motor voor de ontwikkeling naar een cultuursector die qua schaalgrootte en artistieke kwaliteit past bij de omvang van Zwolle in 2040. Een van de belangrijke voorwaarden voor talentontwikkeling is de beschikbaarheid van plekken voor het maken en presenteren van Zwolse makers en gezelschappen. Productiehuizen, zoals dat van Hedon en het Hybride Productiehuis, spelen een belangrijke rol voor de vorming van talent.

Uit onderzoek en benchmark blijkt dat er op dit moment onvoldoende plek is voor artistieke en creatieve makers. Vooral starters die naar hun volgende scaleup fase willen doorgroeien, hebben in Zwolle moeite om een plek te vinden. Succesvol talent dreigt hierdoor uit de stad te vertrekken.

Binnen de sector is een grote behoefte aan doorgaande professionalisering en het ontwikkelen van verdienmodellen die de sector niet volledig afhankelijk maken van de overheid. Huisvesting in een gemixed gebied van artistieke en commerciële bedrijven kan artistieke makers stimuleren om commerciële principes toe te passen in de bedrijfsvoering. Omgekeerd kunnen creatieve makers wezenlijk bijdragen aan de oplossing van economische en maatschappelijke vraagstukken. Steeds meer creatieven raken embedded in commerciële bedrijven, denk aan grafische vormgevers.

De hotspots zijn knooppunten in een netwerk van makers, bedrijven, opdrachtgevers en opdrachtnemers. Een stevig netwerk wordt gemist, niet allen voor het delen van kennis, maar bijvoorbeeld ook voor gereedschap en materialen. Met Creative Works is een goed begin van regionale netwerkvorming gemaakt.

Onderwijs en Onderzoek (leven lang ontwikkelen)

In een innovatiedistrict is de rol van het onderwijs en onderzoek van groot belang. Zonder een nauwe betrokkenheid mist het innovatiedistrict haar kracht. In de Spoorzone zijn de volgende onderwijs- en onderzoeksinstituten gevestigd en/of betrokken:

- Hogeschool Windesheim
- ArtEZ
- Zone.college
- Technieklab NS
- Landstede
- Cibap
- Greijdanus
- WIMM
- Deltion College

Het merendeel van genoemde instellingen is op één of andere manier betrokken bij de ontwikkeling van de initiatieven die gevestigd zijn of zich willen vestigen. Voor een innovatiedistrict is het van belang dat het

wetenschappelijk onderwijs (WO) ook vertegenwoordigd is. Op dit moment is er een samenwerking binnen Perron038 en het Fraunhofer Project Center waar de UTWente in vertegenwoordigd is. De UTWente onderzoekt momenteel of een vestiging in Zwolle haalbaar is. De taak van het ECO-team is om bij een eventuele vestiging van de UTWente in het innovatiedistrict de samenwerking met het bedrijfsleven en met het startup/scaleup ecosysteem verder te onderzoeken en de UTWente hierin te ondersteunen.

3.5 Mijlpalen 2021

Dit zijn de belangrijkste mijlpalen voor 2021

- Rond de zomer wordt de Raad van Toezicht en het bestuur van het ECO-team benoemd;
- Na de zomer wordt de Stichting ECO-team opgericht;
- Dit najaar is de lancering van de nieuwe branding van de Spoorzone;
- Eind 2021 is een innovatiecentrum rondom IT/e-commerce of smart sustainable living in ontwikkeling
- Begin 2022 start een startup/scale-up initiatief

4. INVESTERINGEN

De ambitie om de Spoorzone te transformeren tot een innovatiedistrict voor Regio Zwolle is stevig. Om die ambitie te realiseren zijn er voor de lange termijn investeringen nodig om deze transformatie te realiseren en het ECO-team uit te rusten met de hiervoor genoemde instrumenten.

De organisatie en financiering van het ECO-team wordt in fases opgebouwd zoals eerder beschreven. Deze fases zijn:

1. Projectorganisatie; onder leiding van en gefinancierd door het Spoorzone Zwolle programma;
2. Stichting; zelfstandige organisatie en in eerste instantie gefinancierd door een subsidie van de gemeente en de Regio Zwolle via de Regiodeal. De stichting heeft de nadrukkelijke verantwoordelijkheid om additionele investeringen aan te trekken vanuit andere overheden en het onderwijs en vanuit het bedrijfsleven (gebruikers, ontwikkelaars, bewoners);
3. Vereniging; breed gedragen vereniging, zoveel mogelijk gelijkwaardig gefinancierd vanuit de 4 O's: Ondernemers, Onderwijs, Onderzoek en Overheid.

Belangrijk voor het succes van het ECO-team is dat er voor lange termijn financieel commitment is. In eerste instantie

dient dit commitment vanuit de overheid te komen maar gedurende de transformatie is het de uitdaging om investeringen van het onderwijs en bedrijfsleven uit te lokken voor de lange termijn, waardoor een gedegen en solide begroting voor de lange termijn gerealiseerd wordt.

In de komende periode tot aan oprichting van de stichting wordt onderzocht op welke wijze het bedrijfsleven en het onderwijs kunnen co-financieren. Daarbij is een belangrijk uitgangspunt dat de ontwikkeling en uitvoering van de innovatieclusters (al dan niet binnen de gekozen focusgebieden) met name succesvol kan zijn als bedrijfsleven de regie voert en een belangrijk deel hierin financiert.

SPOORZONE ZWOLLE

Colofon

Dit plan is een uitwerking van het
Ontwikkeldkader Spoorzone, 2020.

Uitgave

Ontwikkelpplan voor Spoorzone Zwolle naar
Innovatiedistrict Regio Zwolle

Vormgeving

Hans Dienaar bNO | Vormcommunicatie

Jaar

2021

[zwolle.nl/spoorzone](https:// zwolle.nl/spoorzone)

 @spoorzone038

 @spoorzone038

 @spoorzone038